

Кицюк І. В.
*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних економічних відносин
та управління проектами
Волинського національного університету
імені Лесі Українки
м. Луцьк, Україна*

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-323-4-10>

РОЗВИТОК КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ: НОВІ ВИМОГИ ДО НЕФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Отримання Україною статусу кандидата на вступ до ЄС є фактично вибором стратегічного вектору розвитку. Для українських суб'єктів господарювання євроінтеграція – це, в першу чергу, стандарти, що визначають напрямки їх подальшої модернізації на шляху до сталого розвитку: створення конкурентоспроможної продукції та послуг, формування сприятливого інвестиційного клімату, досягнення високого рівня корпоративної безпеки та забезпечення рівноправної конкуренції, враховуючи інтереси усіх зацікавлених сторін. Важливого значення при цьому набуває розвиток корпоративної соціальної відповідальності (далі – КСВ), що може полегшити процес переходу до європейських та світових стандартів, сприяти залученню національних підприємств, установ та організацій до участі у міжнародних проектах, створенню та активізації інноваційної бізнес-інфраструктури тощо.

Зокрема, у статті 422 Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС, ратифікованої Законом України від 16.09.2014 р. № 1678-VII, зазначається, що сторони сприятимуть корпоративній соціальній відповідальності та підзвітності, а також заохочуватимуть відповідальну ділову практику, що пропагується такими міжнародними організаціями як ООН, МОП, ОЕСР [1; 2].

Європейський Зелений Курс є дорожньою картою на шляху до сталої економіки, що дасть можливість перетворити кліматичні та екологічні виклики на можливості в усіх сферах політики та здійснити справедливий та інклюзивний перехід [3].

Зокрема, 21 квітня 2021 року Європейська Комісія прийняла амбіційний та всеохоплюючий пакет заходів, що сприяють покращенню фінансування сталої діяльності в межах усього Європейського Союзу. Таке рішення надає можливість інвесторам переорієнтувати інвестиції у більш сталі технології та бізнес, сприяючи переходу до кліматично нейтральної Європи до 2050 року. Також даний крок сприятиме перетворенню ЄС на світового лідера у встановленні стандартів сталого фінансування [4].

Вищезгаданий пакет, окрім інших заходів, включає пропозиції до Директиви щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку (англ., Proposal for a Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)), яка вносить зміни до існуючих вимог до нефінансової звітності (англ., Non-Financial Reporting Directive (NFRD)), зокрема:

– Поширює сферу дії на всі великі компанії та всі компанії, зареєстровані на регульованих ринках (окрім зареєстрованих мікропідприємств). Дані компанії також несуть відповідальність за оцінку відповідної інформації на рівні своїх дочірніх підприємств. Такі правила застосовуються і до зареєстрованих на біржі малих та середніх підприємств (далі – МСП), враховуючи їхні особливі характеристики. Окрім того, протягом перехідного періоду для МСП буде можлива відмова від звітування, тобто вони будуть звільнені від виконання директиви до 2028 року. Для неєвропейських компаній вимога щодо надання звіту про сталий розвиток поширюється на всі компанії, чистий оборот яких становить 150 млн євро в ЄС і які мають принаймні одне дочірнє підприємство або філію в ЄС. Ці компанії повинні надати обов'язкову звітність за ESG-факторами (навколишнє середовище, соціальна відповідальність та ефективне управління; від англ. environmental, social, governance).

– Вимагає аудиту (підтвердження) інформації, поданої у звіті; а також покращення доступності інформації, шляхом її публікації у спеціальному розділі звітів керівництва компанії. Звітність неєвропейських компаній також має бути сертифікована або європейським аудитором, або аудитором, заснованим у третій країні.

– Запроваджує більш детальні вимоги до звітності та вимогу до звітності відповідно до обов'язкових стандартів звітності щодо сталого розвитку ЄС.

– Вимагає від компаній цифрової ідентифікації (тегування) інформації, розкритої в звіті; таким чином інформація зчитується та подається в Європейську єдину точку доступу (англ., European single

access point (ESAP)) – передбачає єдиний пункт доступу до публічної інформації про компанії ЄС та інвестиційні продукти, – що передбачено планом дій щодо Союзу ринків капіталу (англ., Capital Markets Union Action Plan) [5].

Компанії, які підлягають CSRD, повинні будуть звітувати відповідно до Європейських стандартів звітності про сталий розвиток (англ., The European Sustainability Reporting Standards, ESRS).

Відповідні пропозиції спрямовані на усунення недоліків у існуючих правилах розкриття нефінансової інформації, що заважає переходу до стійкої економіки. Адже, недостатня якість такої інформації не дає можливості інвесторам належним чином взяти її до уваги.

Директива щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку (англ., Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)), яка вносить зміни до існуючих вимог до нефінансової звітності (англ., Non-Financial Reporting Directive (NFRD)) набула чинності 5 січня 2023 року. Проте, правила почнуть застосовуватися між 2024 і 2028 роками.

Таке рішення надає можливість інвесторам переорієнтувати інвестиції у більш сталі технології та бізнес, сприяючи переходу до кліматично нейтральної Європи до 2050 року. Також даний крок сприятиме перетворенню ЄС на світового лідера у встановленні стандартів сталого фінансування. Що, у свою чергу, відкриває нові можливості та перспективи у даній сфері і для України.

Література:

1. Association Agreement between the European Union and its Member States, of the one part, and Ukraine, of the other part. 161/5, 29.05.2014. P. 2137. URL: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:22014A0529(01)&from=EN) =

2. Верховна Рада України. Угода про Асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

3. The EU Green Deal – a roadmap to sustainable economies. URL: <https://t1p.de/52ax7>

4. Sustainable Finance and EU Taxonomy: Commission takes further steps to channel money towards sustainable activities. URL: <https://t1p.de/t7uz4>

5. New rules on corporate sustainability reporting: provisional political agreement between the Council and the European Parliament. URL: <https://t1p.de/95gm0>